

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita	
Fakulta	Pedagogická
Obor řízení	Pedagogika
Uchazeč	<i>PhDr. Zora SYSLOVÁ, Ph.D.</i>
Pracoviště uchazeče	Katedra primární pedagogiky Pedagogické fakulty MU
Habilitační práce (název)	SYSLOVÁ, Zora. <i>Učitel v předškolním vzdělávání a jeho příprava na profesi</i> . Brno: Munipress, 2017. ISBN 978-80-210-8475-9 (tisk), ISBN 978-80-210-8476-6 (elektr.). doi: 10.5817/CZ.MUNI.M210-8476-2016.
Oponent	doc. PaedDr. Milena LIPNICKÁ, PhD.
Pracoviště oponenta	Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky PdF UMB v B. Bystrici

Text posudku (rozsah v rámci predepsané osnovy dle zvažení oponenta)

Aktuálnost námětu

Problematika habilitačnej práce síce nie je priekopnícka, ale má pragmatický význam. Vedecky vyskúmaných a prakticky overených poznatkov o profesii učiteľa je mnoho. V jednom zo svojich diel to potvrdila profesorka Bronislava Kasáčová (2016), recenzentka tejto monografie. Napísala, že „pedagogický výskum v súčasnosti sa viac zameriava na otázky kurikula, či osobnosť a kompetencie učiteľa, než na deti ako centrum edukačného snaženia“. Toto konštatovanie nijako nepodceňuje význam problematiky habilitačnej práce. Naopak, aktualizovanie poznania o učiteľovi aj jeho príprave na profesiu je v pedagogických vedách nevyhnutné. Udržiava sa tým rozvoj vedeckého poznania v pedeutológii aj učiteľstva v praxi. ***Vedecké dielo autorky prispelo k udržateľnému rozvoju učiteľskej profesie.***

Přístup k řešení

Kritický přístup k riešeniu problematiky autorka zdôvodnila, že „monografie podáva syntézu týchto štúdií a s oporou o ďalší empirická zjištění a zahraniční zdroje se snaží přinést nové poznatky o profesi učitele mateřské školy, které by pomohli najít odpovědi na výše uvedené otázky“. Autorka otázkami v úvode monografie vymedzila oblasti problémov, ktoré vedecky poznávala a výskumne riešila. Aplikovala systémovú syntézu v kompletizovaní doteraz známych poznatkov aj analytický prístup v prezentovaní výsledkov vlastnej výskumnej práce. Napriek tomu ambiciózny zámer publikácie „*predložit ucelený pohľad na súčasný stav poznání profese učitele mateřské školy*“ mohol byť skromnejší či konkrétnejší. ***Texty by zaslúžili obsahové dopracovanie pre splnenie hlavného zámeru monografie.***

Použitá metodologie

V teoretických štúdiách dominuje induktívny výklad pojmov, javov, problémov v rôznych kontextoch s hutnou podporou odkazovania na autorov a dokumenty. Obsahy študovaného poznania autorka zhrnula v záveroch jednotlivých kapitol. Výskumné štúdie autorka zamerala na pedagogickú reflexiu. V prvej štúdií obsahovo analyzovala písomné sebareflexie 13 študentiek – budúcich učiteľiek. Spracovanie výskumných údajov a objektivitu ich merania zabezpečila počítačovým programom ATLAS.ti. V druhej štúdií autorka opísala

proces a výsledky výskumu získané v dvoch fázach, viacerými metódami vo vzorke učiteliek materských škôl. Autorka nové poznatky z výskumu opisovala, komentovala aj porovnávala. **Metodológia skúmania v monografii reprezentuje výborné výskumné dispozície autorky.**

Kvalita a správnosť dosažených výsledkov

Kumulované poznanie v monografii vzišlo z procesu zhromažďovania objektívnych faktov a údajov skrze subjektívne skúsenosti a názory autorky. Teóriu vymedzenej problematiky autorka skonštruovala logicky a dôveryhodne. V nachádzaní inovácií a moderných kontextov učiteľskej profesie však mohla postupovať odvážnejšie aj v súvislostiach reforiem v českom školstve. Moderné sú kauzality teórie a praxe učiteľskej profesie a inkluzívneho vzdelávania, podpory profesijnej zdatnosti a prestíže učiteľov, fenoménov súčasného detstva a zmien profesionality učiteľov, štátnych priorit v predškolskom vzdelávaní a profesijného rozvoja učiteľov aj mnohé iné. Výsledky výskumu však nové poznatky v problematike iste priniesli.

Kvalite monografie pomohlo výskumné zameranie sa na reflexiu v učiteľskej profesii.

Původnost dosažených výsledků

Teória a empiria v monografii sú výsledkom pôvodnej a zodpovednej vedecko-výskumnej práce autorky. Za výsostne originálne časti práce možno považovať výskumné štúdie a zrejme i rámec profesijných kvalít učiteľa v prílohe 1, lebo iná autorskú príslušnosť nie je citovaná. Inak napísané na s. 192, že ide o „prototypový model kvality učiteľa materskej školy“. Autorka tvrdí, že nie je normatívny, čo slovami prototyp a model negovala. K originálnym častiam práce sa radí aj metodika skúsenostného učenia v profesijnom rozvoji budúcich učiteľov. Otázkou je, kto je tvorcom tejto metodiky? V tomto prípade sa autorka na s. 127 odvolala na kurikulum prípravného vzdelávania učiteľov materských škôl na Pedagogickej fakulte Masarykovej univerzity. **Lepšie vysvetlenia by upozornili na pôvodnosť častí diela.**

Uplatnitelnost výsledků v praxi, pro rozvoj oboru a další bádání

Poznanie o učiteľovi v predškolskom vzdelávaní a jeho príprave na profesiu sústredené v monografii môže slúžiť učiteľom aj adeptom učiteľstva na rozširovanie a aktualizovanie vedomostí aj porovnanie s vlastnými pedagogickými skúsenosťami a názormi. Podľa výsledkov výskumu môže byť inovovaná prax predškolského vzdelávania detí aj príprava budúcich učiteľov. Zvlášť učenie študentov pedagogickej reflexii a sebareflexii patrí k prioritám vzdelávania na pedagogických fakultách. Podporou rozvoja reflexívneho potenciálu v 4. kapitole, sa môžu inšpirovať mnohí učelia budúcich učiteľov. V monografii prezentované projekty výskumov aj ich výsledky môžu tiež iniciovať ďalšie výskumné práce.

Monografia je pre pedagogickú prax, vedu a výskumu hodnotným a prínosným dielom.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta) ...

Jak determinují rozvoj profese učitele předškolního vzdělávání novodobé fenomény dětství?

Jaké změny jsou nutné v profesní přípravě učitelů pro inkluzivní předškolní vzdělávání?

Jaké vážné doporučení pro další řešení problematiky vyplynuli z výzkumných zjištění?

Závěr

Habilitační práce Zory SYSLOVÉ *Učitel v předškolním vzdělávání a jeho příprava na profesi* **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Pedagogika.

V Banskej Bystrici dňa 24. 4. 2017